

Anne Vetik
kunstikriitik

 JAGA FACEBOOKIS

KOMMENTEERI

PRINDI
ARTIKKEL

JAGA
ARTIKLIT

SAADA
VIHJE

29. november 2017
20:17

Osa Edith Karlsoni installatsioonist «Doomsday» | FOTO: Temnikova & Kasela galerii

Ebasõna *hudnoi* on olnud Edith Karlsoni ja Jass Kaselaane loominguga ühendav lüli juba aastaid. Pealkirja «Hudnoi» kannab ka nende

esimene ühisnäitus Temnikova & Kasela galeriis. Selle sõna taga pole sisu – sisu pole justkui ka Karlsoni töödes, need on sõna otseses mõttes tühjad.

Varem oma loomingus eelkõige loomade kujusid kasutanud Karlson on nüüd ette võtnud inimese. Kestad, millest on sisu minema sulanud, sama tühjad kui sotsiaalmeediat pilgeni täitvad, pidurdamatult paljunevad fotod. *Screensaver*'id, mille taga pole mitte midagi ja samas terve universum, olenevalt vaatajast. Silikoonist seinavaip kokkusulanud rindadest ja nägudest ning otsekui võlujõul vertikaalasendis püsiv terve inimnahk, mis ei allu vanasõnale «tühi kott ei seisa püsti», oleksid nagu afektiseisundisse jõudnud lihuniku fantaasiad.

Lihuniku, kes leiab, et inimese keha vajab singulaarsusele järjest lähemale jõudvas maailmas ümbermõtestamist. Lihuniku, kes leiab, et on aeg uue ja parema keha leiutamiseks. Karlson, ehk siis ülalmainitud lihunik, viib läbi kehateemalise *hackathon*'i, rõhuga hakkimisel.

Reklaamis on naise objektistamise juures samuti üks klassikalisi võtteid keha n-ö hakkmine. Õllereklaamid näitavad tihti näiteks lopsakat rinda, unustades pilti mahutada muud kehaosad, dehumaniseerides sedasi rindade omanikku. Nii pidavat õlu paremini müüma. Karlson kogub need mahajäetud ja üksildased rinnad, käed ja jalad jälle kokku ning annab neile uue elu.

Nüüd pakuvad need üksteisele seltskonda ja lohutust, vabanedes samas kohustusest olla naissoost inimese koostisosad: nad ei pea enam olema ilusad ja meeldivad, kompaktsed ja alati valmis end teistega jagama. Karlsoni *edit*'i läbinud portselanist inimesetükid eksisteerivad vaid endi rõõmuks. Väikesed galeriinurka kogunenud

Karlsoni homunkulused on justkui inimesetoorikud, mis suureks kasvades ning objektiseerimist läbi tehes ühinevad oma juba valmis saanud, ehk siis end kehast lahtirebinud eelkäijatega.

Tagasi minevikku

Kaselaane monumendid kadunud mänguasjadele on mälestusmärgid lapsepõlvele, paigale ja ajalõigule aegruumis, mis on tänapäeva läänes maksimaalselt idealiseeritud ning koosneb justkui vaid muretust kulgemisest ja vabadusest. Kaselaane mänguasjad ei ole ideaalsed, nad on veidi lömmis, nii nagu kauged mälestused kipuvad olema. On meeles, et karu oli parim sõber, kuid pole enam meeles, mis värvi oli karu karv.

Kindel on aga see, et karu oli aus – karu ei vedanud oma mängukaaslast kunagi alt, nii nagu veavad üksteist alt täiskasvanud. Nii lubaks Kaselaane karuga mängida ka oma Emile'ist täiuslikku inimest aretav Jean-Jacques Rousseau.

Peale Temnikova & Kasela galeriis esinemist võiksid Kaselaane loomapead veereda mingisse uhkesse Berliini või Londoni muuseumisse. Ning salaja, siis kui muuseumitädi sooja radika kõrval tukastab, võtta koha sisse Vana-Egiptuse kunsti väljapanekus. Pardid ja karud saaksid peesitada kusagil Anubise ja Basteti vahel, üllatades külastajaid oma kammitsemata oleku ja tühjade silmadega, pannes neid otsima postamentidelt selgitavaid muuseumitekste või pildistama Instagrami jaoks.

Nende kõrval lebav muumia saaks omale aga Karlsoni silikoonist naha selga tõmmata ning minna muuseumikohvikusse saiakest ostma. Enne selle stsenaariumi teostumist on aga «Hudnoi» kohustuslik vaatamine kõikidele objektistamise, portselani- ja loomasõpradele Tallinnas.

ARVUSTUS

- Edith Karlsoni ja Jass Kaselaane näitus «Hudnoi»
- Temnikova & Kasela galeriis 27. jaanuarini